

Да вытокаў, на малую радзіму...

У чаканні Дня народнага адзінства

Відаць, нячаста мы задумваемся над тым, што звычайныя, побытавыя рэчы і з’явы могуць мець велізарную эмацыйную сілу, здольныя абудзіць у чалавеку найлепшыя пачуцці і ўрэшце аказаць той самы выхаваўчы эфект, пра які шмат дбаем апошнім часам. Інакш не прыдумлялі б нешта штучнае, не прыцягвалі б за вушы незразумелае, а карысталіся тым, што побач, пад бокам, навідавоку. Роднае...

Надоечы за кубачкам кавы задумаўся: па краіне шпарка крочыць Год народнага адзінства, больш як палова яго мінула ўжо, а ці сталі мы бліжэй адно аднаму? Ці ўладкавалі нашы эмоцыі і перажыванні за лёс роднай Беларусі ў нейкае супольнае стваральнае рэчышча, якое цяжка ўявіць без моцных і трывалых берагоў – еднасці і патрыятызму? Ці адчулі ўпэўненасць, што ў складанай сітуацыі можам абаперціся не толькі на родных, а і на чужых, выпадковых людзей? З той проста прычыны, што яны, як і ты, нарадзіліся на гэтай цудоўнай зямлі, гадуець тут сваіх дзяцей, хочуць мірнага і заможнага жыцця. І дбаюць пра тое, каб добра было не толькі ім, а ўсім людзям, усёй краіне.

Думкі, думкі... Добра, што Прэзідэнт аб’явіў у Беларусі Год народнага адзінства. Цалкам лагічным бачыцца і з’яўленне новага дзяржаўнага свята. Сёлета яго будзе адзначацца 17 верасня ўпершыню, да таго ж у няпростых умовах палітычнага і санкцыйнага ціску на нашу краіну. Гэта надае Дню народнага адзінства асаблівы сэнс і пэўны сімвалізм. Міжволі напрашваецца гістарычная паралель з 1939 годам, калі падзелены на дзве часткі беларускі народ аб’яднаўся ў межах адной дзяржавы. Так і цяпер. Нягледзячы на атрутныя высілкі заходніх «дабрадзейяў», беларусы здолелі захаваць незалежнасць Радзімы і гатовы аграмаднай талакой, разам будаваць сваё жыццё так, як лічаць патрэбным. У другі раз гісторыя настойліва вучыць: адзінства краіны, еднасць народа з’яўляюцца сапраўднымі каштоўнасцямі, якія трэба надзвычай пільна берагчы і нікому не даваць налажыць на іх свае брудныя лапы.

Сёння ў нас, пэўна, кожная больш-менш значная грамадская і культурная падзея праходзіць пад знакам Года народнага адзінства. Ёсць упэўненае адчуванне, што прэзідэнцкі пасыл знайшоў у грамадстве

Эскіз памятнага знака, прысвечанага адзінству беларускага народа, які плануець устанавіць у Магілёве. Аўтар кампазіцыі – магілёўскі скульптар Аляксандр Мінькоў

нефармальны, шчыры водгук. Іх, рознага кшталту ініцыятыў і мерапрыемстваў, насамрэч шмат. Асабліва для моладзі – і пафасных, і крыху мітынгowych, і спакойна-ўдумлівых, і забаўляльных... Мне ж, прызнацца, даспадобы найбольш тыя, што вяртаюць да вытокаў, да малой радзімы. Яны ад жыцця, шчырыя, цікавыя для людзей.

Лічу, тут карані нашага адзінства. Бо, як кажуць, усё пачынаецца з бацькоўскага парога. І першыя ўрокі ўзаемадапамогі, выручкі, супольнай працы, а гэта найперш фарміруе еднасць людзей, атрымалі мы там, дзе прайшло дзяцінства. У тыя мясціны штодня вяртаемся ў думках, імкнёмся прыехаць, каб набрацца фізічнай моцы і душэўнай раўнавагі, сцвердзіць для сябе слушнасць уласных рашэнняў і ўчынкаў.

Пляменнік мой працуе ў Мінску, але ў выхадныя дні звычайна ездзіць дадому ў Баранавіцкі раён. Гэтым разам вярнуўся ўзрушаны. Аказваецца, у іх аграгарадку ладзілі традыцыйнае свята вёскі, і ўпершыню, можа, за апошнія пяць-сем гадоў сабралася так многа людзей.

Надта здзівіла пляменніка, што прыехала багата, як ніколі, моладзі. Шмат хто дабіраўся на сваю малую радзіму здалёк. Столькі шчырасці, радасных слёз і смеху даўно не было на вясковых вуліцах! Арганізатары таксама стараліся, каб свята атрымалася як мае быць, без нейкіх сцэнарных агрэхаў – перад землякамі не схітруеш, не абыдзеш увагай кагосьці, не схлусіш.

Пляменнік не пераставаў дзівіцца, расказваючы мне дэталі той жнівеньскай суботы. У адрозненне ад яго не бачыў я ніякай сенсацыйнасці ў тым, што ўсё больш людзей імкнецца да сваіх вытокаў. Святы вёсак, якія традыцыйна ладзяцца ў Беларусі, – гэта не толькі выдатная магчымасць для былых і сённяшніх вяскоўцаў сустрэцца, а найперш шанс больш даведацца адно пра аднаго, пра гісторыю роднага краю, яго традыцыі і майстроў, знакамітых землякоў. Бывае, людзі часам нават не здагадваюцца, якія выдатныя асобы мелі шчасце нарадзіцца на іх зямлі і праславілі яе.

На мой погляд, святы вёсак у Год народнага адзінства набылі новае дыханне і адметнасць. З усіх куткоў Беларусі даходзяць весткі, што сёлета яны надзвычай шматлюдныя і, як заўважыла знаёмы культработнік, «людзі з новаю сілаю пацягнуліся да свайго, да роднага». То варта падтрымаць гэта шчырае памкненне, творча развіваючы добрую традыцыю. Нічога не трэба выдумляць: багаты матэрыял проста навідавоку – бяры і працуй... Людзі толькі дзякуй скажуць. І вучыць маладое пакаленне патрыятызму, любові да Радзімы, выхоўваць у яго пачуццё еднасці найлепш на простых і зразумелых прыкладах жыцця землякоў, якімі можна па праву ганарыцца.

У нас хапае ініцыятыўных людзей, якія, можна сказаць, пішуць гісторыю сваёй малой радзімы, турбуюцца, каб увекавечыць памятныя падзеі ці выдатных людзей, што мелі дачыненне да роднага краю. Трэба аддаць належнае мясцовым уладам: усё часцей яны ўважліва ставяцца да падобных памкненняў, бо і самі разумеюць велізарны патэнцыял сумеснай працы ў гэтым кірунку. Такому безумоўна пазітыўнаму працэсу добра паспрыяла і трохгодка малой радзімы. Адметны факт: у Год народнага адзінства ў Беларусі адкрыліся новыя краязнаўчыя міні-музеі ці музейныя пакоі ў школах і дамах культуры. Безумоўна, гэта радуе: нішто так не яднае, як слаўная гісторыя свайго краю, якой хочацца і трэба ганарыцца. Бо гэта наша, блізкае, роднае...

Ігар СЯРГЕЕЎ